

Fältprov för spaniel

för att bedöma och värdera hundarnas rastypiska jaktegenskaper

Text: Anna Nyström

Fältprov för spaniel är ett jaktprov där hundens arbete utvärderas i en verklig jakt. Provet innehåller såväl sökarbete, markeringsuppgifter, dirigering och apportering av det vilt som skjuts.

Eftersom vilt fällt vid fältprov så gäller jaktförordningens 16 §. Den anger bl a att jakthundar, som är lämpade för respektive jaktändamål, får användas vid jakt och jaktträning enligt en jakttidtabell som styr vad som får jagas och när. På detta prov skulle man jaga fasan och raphöna.

Syftet med jaktprov är att bedöma och värdera hundars rastypiska jaktegenskaper, vilket ger en bra grund i det fortsatta avelsarbetet. För spaniel är det bland annat viljan till samarbete, viltintresse, apporteringsförmåga och arbetslusten som prövas, men också förmågan att kunna vara passiv – att lugnt kunna vänta på sin tur.

I Sverige är dessa prov öppna för de åtta spanielraserna, men i t ex

Finland deltar arbetar på spanielproven vilket gör det extra intressant att få vara med och se hur proven går till.

Denna dag var det ett fältprov i Öppenklass utanför Strängnäs, och 12 hundar var anmälda; 11 jaktcocker och en springer spaniel. Efter samlingen promenerade alla, såväl människor som hundar, ut i markerade i samlad trupp. När det var dags för den första hunden att arbeta fick resten hålla sig tysta och tätt ihop. Dels vill man ju inte skrämman iväg viltet men man måste även tänka på säkerheten eftersom det skjuts skarpt. Det var intressant att se hur väl alla hundarna skötte sig i klungan; hundarna var taggade men tysta och brydde sig inte om varandra.

Sökarbetet

Hunden som gick i förtruppen, tillsammans med domare, tre skyttar och viltbärare, fick visa upp sitt sökarbete i stundom mycket hög växtlighet. Föraren gick med visselpipan i

munnen och dirigerade på så sätt hunden i sökarbetet. Hunden ska springa i sicksack framför föraren, och två korta visselsignaler betydde att hunden var nära gränsen för skjutavstånd och att det var dags för hunden att byta riktning. Ibland fick hundarna jobba länge innan de kunde stöta upp något vilt, och då kan den hunden få vila ett tag medan nästa hund får söka vidare. Så om hundarna visar upp ett bra sökarbete, men att det inte resulterar i att något skjuts, kan man låta en annan hund ta över för att senare ge den första hunden en andra chans till lyckad stöt, och därmed ges en möjlighet att visa upp sin apporteringsförmåga.

Viktig stadga

När hunden stöter upp vilt så uppstår en svårighet, för då måste hunden visa impuls kontroll och stadga. Den får inte följa efter viltet utan måste hålla sig still under tiden skott avlossas, och invänta att den blir ivägskickad för att apportera. För några

hundar var detta svårt, då det ibland kunde flyga upp ett helt gäng fasaner framför nosen på hunden. Om hunden då tar initiativ till jakt på egen hand blir den diskvalificerad.

Lagom hårt grepp

Nästa utmaning uppstår när hunden ska apportera skjutet vilt. En duktig hund, som har stannat efter att viltet lyft, kan ha haft möjlighet att se ungefär var viltet landat efter skott. Men det är inte alltid att hunden vet var viltet ligger och då måste föraren kunna dirigera hunden.

När hunden väl apporterar så måste den anpassa greppet så att den inte krossar viltet, oavsett om viltet är skadeskjutet eller dött. Det var flera denna dag som diskvalificerades på grund av att hundens grepp varit för hårt och lämnat över ett vilt med krossat bröstorg. Anledningen till att man är noga med detta beror på att det är matvilt som apporteras.

Duktig med en gnutta tur

Det kan vara så att en hund inte lyckas apportera ett skjutet vilt, och då avbryter man så att nästa hund får ta på sig det uppdraget. Men för att denna så kallade "kalla hund" ska bli varm får den först söka, eftersom unga hundar kan ha svårt att sära på sök och apportering. Enligt ägarna på plats så är det sök som hundarna tycker är roligast (jmf med retriever vars arbetsuppgift enbart är att apportera). Är viltet redan skjutet så får inte hunden något skott före apporteringen. På så sätt måste hundarna vara rätt flexibla, då de ska kunna gå in och överta ett arbete som en annan hund har påbörjat. Det kan bli så att ett och samma skjutna vilt diskvalificerar flera hundar i det fall ingen av dem lyckas apportera det.

Man ser gärna att hundarna söker snabbt och effektivt, men eftersom en jaktdag kan vara lång vill man att hunden ska ha en fart som gör den uthållig. Hunden måste även vara tyst, och är den otåligt ljudande så avbryts provet för den hunden. Och naturligtvis måste de ha god hundtolerans eftersom hundarna jobbar nära varandra.

Det blev en intressant och lärorik dag, och man förstår hur mycket som kan gå fel. Hundarna måste ha god allmänlydnad och inte ljuda, visa upp ett bra sökarbete, jobba med ett effektivt men hållbart tempo, kunna ta dirigeringar, visa upp självkontroll och stadga vid stöt av vilt och skott, apportera vilt i ett lagom hårt grepp även om det lever och gör motstånd samt utan tvekan överlämna viltet till föraren. Vi fick höra att uppfödare har blivit mer noggranna vid selektering av avelsjur, och ser till egenskaper som ljudande, grepp, hundtolerans mm.

Det tycks inte vara helt lätt att få ett godkänt fältprov, och som en av deltagarna, som kommit ända från Norge, sa: Hunden måste vara duktig, men man måste ha en gnutta tur också. Och om hunden erhållit ett första pris i Öppenklass får den gå upp på fältprov i Segrarklass.

Att man behöver lite tur förstod man vid domarens genomgång av alla ekipagen, för det är mycket som förväntas av dessa stötande och apportrande hundar. Snoopy, vår barbet som var med vid samlingen, blev mycket intresserad av fasanerna. Det var hennes första möte med ett nyligt skjutet vilt. Hennes släktingar i England har deltagit på fågeljakter och visat upp stor arbetslust och apporteringvilja. Det hade varit kul att få se fler barbeter i sin ursprungliga funktion.

